

Ἐσκεπτόμεθα, ἐγὼ καὶ ὁ ἀδελφός μου, ὅτι εἴσθε τόσο ἀλαζών, ὅσον καὶ ὠραία, δεσποινίς, ὥστε νὰ δαμάσετε ἄγιον, ὠραία, ὥστε νὰ διαπραξῆ τις ἐγκλημα, διὰ νὰ σὰς ἴδῃ μίαν στιγμήν, ὠραία, ὥστε νὰ λησμονήσῃ τις τὸν κόσμον καὶ νὰ καταφρονήσῃ τὰ πάντα διὰ τὴν ἀγάπην σας. Ἐσκεπτόμεθα ὅτι μὰς ἐθεωρεῖτε ὡς οὐτιδανούς ἐξ ἐκείνων, οἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς ὑποπόδιον τῶν μεγάλων κυρίων, οἱ ὅποιοι σὰς περικυκλοῦσιν, ὅπως ὁ κόμης δ' Ἀμβαρές, ὅπως ὁ ἀξιωματικὸς ἐκείνος, ὅστις ἐτόλμησε νὰ στείλῃ φίλημα εἰς τὴν Ἀγνήν, διότι ἐσκέφθη ὅτι μὲ μίαν χωρικὴν τὰ πάντα δύναται τις νὰ τολμήσῃ. Ἄς προσέξῃ! Ὁ Ἰάκωβος καὶ ἐγὼ θὰ τὸν κατασυντρίψωμεν ὡς σκώληκα. Τὸν μισῶ ἐξ ἐνστίκτου, ὀλιγώτερον τοῦ ἄλλου ἐν τούτοις.

— Διατί μισεῖς ἐκεῖνον; ἠρώτησεν ἡ Καικιλία.

— Δὲν εἰζεύρω ἢ μάλλον δὲν θέλω νὰ τὸ σκεφθῶ. Θὰ σὰς δυσαρεστήσω ἴσως, δεσποινίς Καικιλία, καὶ δὲν τὸ ἐπιθυμῶ.

Τὸ πρόσωπόν του ἠρυθρίασεν αἰφνης καὶ ἡ φωνὴ του ἔτρεμεν.

— Ἐσκεπτόμεθα ἀκόμη, προσέθηκεν, ὅτι θὰ εἴσθε ἐχθρὰ δι' ἡμᾶς, ἰδοὺ δὲ ὅτι ἤμεθα ἀδικοὶ πρὸς σὰς, ἀφοῦ μὰς θεωρεῖτε συγγενεῖς τοῦ αὐτοῦ αἵματος. Ἐστὲ λοιπὸν εὐλογημένη, δεσποινίς Καικιλία. Οἱ Κεραυνὸς δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην βοηθείας κανενός. Γνωρίζουσι νὰ ζῶσι διὰ τοῦ ὀλίγου, ὅπως οἱ στρατιῶται ἐν ἐκστρατείᾳ. Ἐπιθυμοῦσι μόνον νὰ τοῖς τείνωσι τὴν χεῖρα ὡς εἰς φίλους καὶ ἀφωσιωμένους μέχρι τελευταίας πνοῆς των. Μοὶ εἴπατε τὴν χεῖρά σας. Θὰ τὸ ἐνθυμηθῶ, τὸ δὲ φίλημα, τὸ ὅποιον ἄφησα ἐπ' αὐτῆς, θὰ μείνῃ εἰς τὰ χεῖλη καὶ εἰς τὴν καρδίαν μου. Σχεδὸν σὰς ἐμίσουν.

— Καὶ τώρα; ἠρώτησε μειδιώσα ἡ Καικιλία.

— Σὰς ἀγαπῶ, σὰς λατρεύω.

[Ἐπεται συνέχεια].

*Κ

F. D. GUERAZZI

H

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

— Ἴσως καὶ οἱ δύο, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ λαλῶν, εἶτα προσέθετο γεγονυῖα τῆ φωνῆ: Προσέξατε καλά, Ρογήρε, αἱ νέαι δυναστεῖαι καταστρέφονται εὐκολώτερον ἢ αἱ παλαιαί, διότι ταύτας, ἐν ἐλλείψει ἐτι ἀγάπης, ὑποστηρίζει ἡ ἐξίς τῆς ἀδρανεῖας. Ὅστε δυσκόλως καταβάλλονται. Ἄλλ' αἱ νέαι, εἶτε διότι δὲν λαμβάνουσι

τὸν καιρὸν νὰ ριζοβολήσωσιν, εἶτε διότι οὐδέποτε ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς προσδοκίας τῶν ποθοῦντων αὐτάς, ἀνατρέπονται εὐκολώτερον... Κάρολος ὁ κόμης τῆς Προβηγκίας παρασκευάζει ἐκστρατεῖαν κατὰ τοῦ βασιλείου τούτου... Ἄς προσκληθῆ νὰ ἔλθῃ... ἄς ὑποστηρίχθῃ, ὅπως ἀλληλοπαγωθῶσι μετὰ τοῦ Μαμφρέδου... Ἄς ἐνεργήσωμεν νὰ τὸν νικήσῃ ἀφοῦ δὲ τὸν καταβάλῃ, ἄς ἐπιπέσωμεν κατὰ τοῦ κόμητος, ἐξησθενημένου ἐξ αὐτῆς τῆς νίκης του.

— Λοιπὸν;... εἶπεν ὁ Ρογήρος.

— Λοιπὸν... ἄς ἀποσταλῆ πιστὸς ἀπεσταλμένος εἰς τὸν Κάρολον, νὰ ἀνακοινώσῃ αὐτῷ ὅσα εἶπον ἄχρι τούδε... Ἰδοὺ συστατικαὶ ἐπιστολαί, ὑπογεγραμμέναι ὑπὸ τῶν μεγαλειτέρων βαρόνων τοῦ βασιλείου... Πιστεύω ὅτι ὁ Κάρολος ἀπῆλθεν ἤδη εἰς Μομφερράτον... Ἄν ὁ ἀπεσταλμένος ἡμῶν σπεύσῃ, δύναται νὰ τὸν συναντήσῃ ἐν Λομβαρδίᾳ. Ἄν δὲ συναντήσῃ ἀπόσπασμά τι Γιβελλίνων, ἰδοὺ ἐπιστολαὶ διὰ τὸν Βουζόν τῆς Δοάρας, ὅστις θὰ ἀφίσῃ αὐτῷ ἐλευθέραν τὴν δίοδον... Ἡ ἀποστολὴ αὕτη ὅμως εἶναι λίαν ἀκροσφαλῆς. Ἐκ δὲ τῆς εἰλικρινείας τοῦ ἀπεσταλμένου ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ χιλιάδων πιστῶν ὑπηρετῶν σας.

— Οὐδεὶς βεβαίως θὰ εἶπῃ ὅτι, ἐνῶ ἄλλοι διακινδυνεύουν χάριν ἐμοῦ, ἐγὼ φεύγω τοὺς κόπους... Δότε μοι αὐτάς τὰς ἐπιστολάς, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος θὰ τὰς φέρω εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον...

— Εἰς τὸν Κάρολον τῆς Ἀνδεγαυίας;... σεῖς ὁ ἴδιος... ἀσθενής, ὡς εἴσθε;

— Δὲν πειράζει... Δότε μοι αὐτάς... Ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ταύταις γίνεται λόγος περὶ ἐμοῦ;

— Ἐνομίσαμεν καλὸν οὐδὲν νὰ εἰπωμεν... θὰ ἦσθε πολυτιμώτατος ὄμηρος εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κόμητος.

— Ἐχει καλῶς... Ἀλλὰ σεῖς ποῖος εἴσθε;

— Ἐγὼ;

— Σεῖς; Ἐμπιστοσύνην ἀντὶ ἐμπιστοσύνης.

— Πρίγκηψ, τί ἐνδιαφέρεσθε νὰ μάθετε ποῖος εἶμαι ἐγὼ;

— Ἀκούσατε... Πλήθος περιστάσεων μὲ παρασύρει εἰς πράξιν, τὴν ὁποίαν πάντοτε ἀπηχθάνομην. Ἴσως ἡδυνάμην νὰ ἀντιστῶ... δὲν θέλω νὰ τὸ πράξω... ἐμπιστευομαι εἰς σὰς... ἐγκαταλείπομαι ὅλως εἰς τὰς χεῖράς σας καὶ τοῦτο, ὅχι διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἦσθε προδόται, ἀλλὰ διότι, καὶ ἂν ἡ προδοσία σας μοὶ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον, ἐγὼ ἐπιθυμῶ αὐτόν. Τοῦτο δὲ σὰς λέγω, ὅπως σὰς ἀποδείξω ὅτι, ὅπουδήποτε καὶ ἂν μὲ ὠθήσητε, οὐδέποτε θὰ εἶπω τι καθ' ὑμῶν, διότι οὐδὲν κακὸν δύνασθε νὰ μοῦ κάμετε... Σὰς ζητῶ δὲ μίαν μόνην ἐνδειξὴν ἐμπιστοσύνης... καὶ μὲ ἐρωτᾶτε τί μὲ ἐνδιαφέρει νὰ σὰς γνωρίσω;... οὐδὲν βεβαίως... ἀλλὰ σεῖς διατί κρύπτεσθε;

— Ἄν ἐξηρτάτο ἀπ' ἐμοῦ, πρὸ πολλοῦ θὰ εἶχον ἀποκαλύψῃ πρὸς ὑμᾶς τὸ ὄνομά μου. Ἄλλ' εἴμεθα πολλοὶ συνδεδεμένοι δι'

ὄρκου νὰ μὴ φανερωθῶμεν εἰς ψυχὴν ζῶσαν· βλέπετε δὲ ὅτι, ἀνευ τῆς συναινέσεως τῶν ἄλλων... δὲν δύναμαι... ἡ ἀσφαλεία των...

— Καὶ δὲν δύναμαι ν' ἀποσφραγίσω τὰς ἐπιστολάς καὶ νὰ τὰς ἀναγνώσω;

— Δὲν θὰ τὸ πράξετε... καὶ ἔπειτα...

— Δὲν θὰ εὐρὼ τὸ ὄνομά σας... σὰς ἐννοῶ... ἔστω... Διατάξατε νὰ μὲ ὀδηγήσωσιν ἐξω... ἔχω ἀνάγκην ν' ἀναπνεύσω δροσερὸν ἀέρα.

— Ποῦ θὰ συναντηθῶμεν;

— Εἰς τὸν Ἅγιον Γερμανόν.

— Εἰς τὸν Ἅγιον Γερμανόν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ὁ κόμης τῆς Τσέρρας προσεκάλεσε τὸν στρατιώτην Ροβέρτον, ὅπως φέρῃ τὸν Ρογήρον ἐξω μετὰ τῶν αὐτῶν προφυλάξεων, ἄς μετεχειρίσθῃ ὅπως τὸν εἰσαγάγῃ.

Μόλις δ' ὁ νέος ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης, ὁ Τσέρρας ἤρπασεν ἐκ τοῦ βραχιόνος τὸν κόμητα τῆς Καζέρτας, ὅστις ἔμενε βεβουθισμένος εἰς ἀλγεινὰς σκέψεις καὶ εἶπεν αὐτῷ:

— Τί σκέπτεσθε, αὐθέντα;

— Σκέπτομαι πόσον θὰ τὸν ἠγάπων, ἂν ἦτο υἱός μου.

— Εἶναι ἀναμφιβόλως εὐγενέστατος νέος. Ἐνθυμίζει τὰς ὠραίας ἡμέρας τῆς νεότητος τοῦ Μαμφρέδου...

— Δυστυχῶς ὁμοιάζει, καὶ παραπολὺ μάλιστα μετὰ τὸν Μαμφρέδην... ἐκράυγασεν ὁ Καζέρτας, καὶ ἐγερθεὶς ὀρμητικῶς ἔριψε μακρὰν τὴν ἔδραν του καὶ ἐξελθὼν ἐγένετο ἀφαντος.

— Ἄ! εἶπε, μειδιῶν ἀγοῖως ἐν τῇ ἀγαλλιάσει αὐτοῦ, ὁ κόμης τῆς Τσέρρας... τὸν ἠγγίξα εἰς τὴν πληγὴν...

Καὶ ἀφοῦ ἐπὶ μακρὸν ἔμεινε παρατηρῶν τὸ μέρος, ὅθεν ἐξῆλθεν ὁ κόμης τῆς Καζέρτας, προσέθετο:

— Ἀνόητε!... δὲν εἶμαι γεννημένος διὰ νὰ ὑποφέρω... ἂν τὰ σχέδιά σου, καίτοι ἀσύνετα, ὠφελοῦν τὰ ἰδικά μου, σὲ βοηθῶ ἄλλως, μίαν ἡμέραν, ζητῶ γονυπετῆς συγώρησιν καὶ σὲ θέτω ὑπὸ τὴν προστασίαν μίαν ἀγχόνης. ἐνῶ ἐγὼ τίθεμαι ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ θρόνου.

Καὶ ρίψας κατὰ γῆς τὸ ὄφασμα, ὅπερ ἐκάλυπτε τὸ πρόσωπόν του, ἐξῆλθεν ἐκ θύρας ἀντιθέτου ἐκείνης, ἐκ τῆς ὁποίας εἶχεν ἐξέλθῃ ὁ Καζέρτας.

Ἐν τούτοις, ὁ Ρογήρος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ροβέρτου, ἐβαδίζεν ἔχων δεδεμένους τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἐνόμιζεν ὅτι διέτρεχεν ὁδὸν διαφορὴν τῆς προηγουμένης, καὶ δὲν ἠπατάτο...

Ὅτε ἔφθασαν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁδοῦ, ὁ Ροβέρτος ἔβλεπε τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ὁ νέος μετὰ μεγίστης χαρᾶς εἶδε τὸν ἵππον του δεδεμένον εἰς τινὰ θύραν κατὰ τὸ ἦμισυ ἠρειπωμένην.

Αὕτη δ' ὑπῆρξεν ἡ μόνη χαρὰ του, κατὰ τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκείνην νύκτα. Ὅθεν ἔδραμεν εἰς τὸν ἵππον καὶ θωπεύων αὐτὸν ἔλεγεν:

— Ἀλλάχ... Ἀλλάχ... δὲν ἐγκατέλιπες λοιπὸν τὸν κύριόν σου;... Ἐτοιμάζομαι νὰ περιπλανηθῶ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. Θέλεις νὰ ἦσαι ὁ σύντροφός μου καὶ

ὁ φίλος μου; ... Ἴδού, εἶμαι δυστυχής.

Τὸ εὐγενὲς ζῶον ὡσεὶ ἤθελε ν' ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν πρὸς αὐτὸ ἐμπιστοσύνην τοῦ ἵπποτου, ἀνεπήδησε καὶ ἀνυψώσαν τὴν κεφαλὴν ἐξεδήλωσε τὴν ἀγάπην του δι' ἁρμονικωτάτου χρεμετισμοῦ.

— Δὲν σέ μέλει δι' αὐτό, Ἀλλάχ! ... εἶπε τότε ὁ Ρογήρος... καὶ ἐν τῇ εὐτυχίᾳ καὶ ἐν τῇ δυστυχίᾳ θὰ ἦμαι πάντοτε ὁ ἀγαπητός σου κύριος... Ὡ! οἱ ἄνθρωποι... οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι τὴν ἰκανότητα νὰ ὑπολογίζωσι ποῦ θὰ ξεσπάσῃ ἡ καταίγις, διὰ νὰ προφυλαχθῶσι... ποῦ θὰ κλίνη ἡ τύχη, διὰ νὰ τρέξωσι εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο... καὶ αὐτὴ ἡ ἰκανότης λέγεται λογικόν!

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἔθετο τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδιου, καὶ χωρὶς νὰ πατήσῃ ἐπὶ τοῦ ἀναβολέως ἐπήδησεν ἐλαφρότατα ἐπ' αὐτοῦ.

Εἶτα στραφεὶς πρὸς τὸν Ροβέρτον, ὅστις τὸν ἔβλεπεν ἀκίνητος, ἔτεινεν αὐτῷ τὴν χεῖρα λέγων:

— Ροβέρτε, φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ ἴδωμεν πλέον ἀλλήλους, ἢ ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἰωσαφάτ' ἀλλ' ἂν ποτε συναντηθῶμεν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης, ἐνθυμήθητι, διότι καὶ ἐγὼ θὰ τὸ ἐνθυμηθῶ, ὅτι σοῦ ἔσφιγξα τὴν χεῖρα ὡς φίλου, κατὰ τὴν στιγμήν τῆς ἀναχωρήσεώς μου.

Ὁ Ροβέρτος ἴστατο τεθλιμμένος.

Ἦγειρε τὴν δεξιάν, ὅπως σφίγξῃ τὴν τοῦ Ρογήρου· ἀλλὰ μόλις ἠσθάνθη τὴν ἐπαφὴν τῆς κατελήθη ὑπὸ τρόμου.

Ἐκυψεν ἀγωνιωδῶς ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ Ρογήρου καὶ τὴν ἠσπάσθη, ἀφείδεν νὰ πέσῃ ἐπ' αὐτῆς ἐν δάκρυ.

— Τί εἶναι αὐτό, Ροβέρτε; Ἐβρεξες τὴν χεῖρά μου.

— Ἄμποτε ὁ Θεός, εἶπεν ὁ Ροβέρτος, ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ταπεινώσας ἀμέσως αὐτοῦς, ἄμποτε ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἀγρυπνῇ ἐπὶ τῆς ἀθωότητος, νὰ σὲ συνοδεύσῃ καθ' ὁδόν.

Καὶ ταῦτα λέγων, ἀπεμακρύνετο...

Ἄλλ' ἐνίστε ἔστρεφε τὴν κεφαλὴν... ἴστατο... ἐξηκολούθει τὸν δρόμον του... οἱ ὀφθαλμοὶ του ἦσαν πλήρεις δακρύων καὶ αἵματος... ἠσθαινε...

Βεβαίως κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην, ἀγρία πάλῃ συνήπτετο ἐν τῇ καρδίᾳ του.

Ποῖον τῶν δύο, τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ πονηρὸν πνεῦμα ἐνίκησε, δὲν θὰ εἰπωμεν νῦν.

Τοῦτο μόνον δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἡ νίκη ἐξεδηλώθη διὰ φοβερᾶς κατάρτας, συνωδευμένης, ὑπὸ χειρονομίας λύσσης... μεθ' ἧς ἔφυγε δρομαίως πρὸς τὸ φρούριον.

Ὁ Ρογήρος, σκεπτόμενος τὰ εἰς αὐτὸν συμβάντα, δὲν προσεῖχεν εἰς τὰ πρό τῶν ὀφθαλμῶν του.

Ἀνχώρησε καὶ αὐτὸς στενάζων καὶ εὐρέθη εἰς τὴν ἀνοικτὴν πεδιάδα, διότι μετὰ τὴν ὑπὸ Κορράδου τοῦ Σοηβοῦ γενομένην πολιορκίαν αὐτῆς ἡ Νεάπολις δὲν εἶχε πλέον τείχη. Ἀφείδεν δὲ τὰ ἴνια ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ἵππου, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐβυθίσθη εἰς ἀλγεινὰς σκέψεις, χωρὶς νὰ προσέχῃ καὶ ποῦ ἔφερον αὐτὸν ὁ ἵππος, ὅστις ἀφεθεὶς ἐλεύθερος ἠκολούθει

τὸ ὀρμέφυτον, ὅπερ ἔχουσι τὰ ζῶα ταῦτα νὰ ἐπιστρέφωσι εἰς τὸν σταυλὸν των.

Καὶ βεβαίως θὰ ἔφερον ἐκεῖ τὸν Ρογήρον, ἂν μὴ κατὰ τύχην, φοβηθεὶς ἕκ τινος λίθου, ὅστις εὐρέθη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ του, ἀνεπήδα πρὸς τὰ ὀπίσω, ἐξ οὗ συνελθὼν ὁ νέος εἶδε μετ' ἐκπλήξεως καὶ τρόμου ὅτι ἦτο πλησίον εἰς τὸ Καπουᾶνον.

Τότε ἡ πρώτη αὐτοῦ ἰδέα ὑπήρξε ν' ἀπομακρυνθῆ ἐκεῖθεν τὸ ταχύτερον... καὶ ὅμως δὲν τὸ ἔπραξεν.

Ἡ σελήνη δὲν εἶχε δύση ἔτι.

Αἱ τελευταῖαι ἀκτίνες τῆς ἐπιπτον νοχελῶς ἐπὶ τῶν ποικιλοχρῶν παραθύρων τοῦ φρουρίου.

Ὁ νέος διέτρεξε ταῦτα ἐν ἀκαρεὶ διὰ τοῦ βλέμματός, ὅπερ ἐπὶ τέλους προσηλώθη ἐφ' ἑνὸς αὐτῶν.

Ἦνωρθώθη ἐπὶ τῶν ἀναβολέων, ἔτεινεν ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας καὶ καταβαλὼν ὑπέρτατον ἀγῶνα:

— Ὑγίαινε! εἶπε καὶ ἐπανέπεσεν...

Ἀμέσως δ' ἐπληξε δι' ἀμφοτέρων τῶν πτεριστήρων τὰ πλευρὰ τοῦ ἵππου του, ὅστις, νοήσας τὴν ἀνυπομονησίαν τοῦ κυρίου του, ἤρχισε νὰ τρέχῃ μετ' ἀπιστεῦτου ταχύτητος καὶ δὲν ἐβράδυνε νὰ γείνη ἀφαντός ἐντὸς τοῦ σκότους καὶ τοῦ κοινορτοῦ, ὃν ἀνήγειρε.

Μετ' οὗ πολὺ, ὁ κρότος τῶν πετάλων του ἤκούετο μόνον μακρόθεν...

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς βαθμηδὸν ἐξησθένει... ἄχρις οὗ οὐδὲν ἤκούετο πλέον... καὶ ἡ πρῶν σιγὴ ἐπεκράτησεν αὐθις.

Τίς θὰ ἀπεφάσιζε νὰ ἐκφράσῃ τὰς ιδέας, αἱ ἡ φλογερὰ ἐκείνη ψυχὴ συνεκέντρωσεν εἰς μόνην τὴν λέξιν ὑγίαινε;... καὶ τίς, ἂν ἤθελε, δύναται;

Ὁ Ρογήρος δὲν ἀπηύθυνε τὸ τρυφερὸν ἐκεῖνο αἶσθημα εἰς τὸν ὠραῖον οὐρανόν, ὅστις ἀπεκάλυπτεν ἐνώπιόν του ἀπαντας τοὺς θεσχυροὺς τῆς δημιουργίας.

Ὁ τεθλιμμένος δὲν προσέχει εἰς τοῦ οὐρανοῦ τὴν γλυκύτητα ἢ τὴν δριμύτητα, διότι αἱ ἐσωτερικαὶ αὐτοῦ βάσανοι εἶναι μεγαλείτεραι ἐκείνων, αἵτινες δύναται νὰ ἐπέλθωσιν αὐτῷ ἐκ τῶν ὠρῶν τοῦ ἔτους ἢ τῆς καταστάσεως τοῦ κλίματος.

Δὲν ἀπηύθυνεν αὐτὸ εἰς τὸν χεῖμαρον, ὃν ἀπὸ τινος ὑψώματος κύπτων πολλὰκις εἶδε — καταπίπτοντα ἀπὸ βράχου εἰς βράχον καὶ συντριβόμενον εἰς λευκὰτατα ἀφρόν, — ν' ἀποσυντιθεταί εἰς λεπτοτάτας ρανίδας — νὰ χάνεται ἐν τῇ μεγάλῃ κοιλάδι — νὰ ἐπαναφαίνεται ὡς ἀργυρὰ ταινία ἐν τῇ πεδιάδι, — καὶ ἐπὶ τέλους νὰ συγχέεται μετὰ τῶν ἀπώτατων ἀντικειμένων — παριστῶν ἐξαισιῶν θέαμα, ὅπερ ἔφερον εἰς τὸν νοῦν τοῦ νέου τὰς ὑπερτάτας ιδέας τοῦ θανάτου, τῆς αἰωνιότητος, τοῦ Θεοῦ.

Δὲν ἀπηύθυνεν αὐτὸ εἰς τὰ πεδία, ἐνθα ἀρχικῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ γενναίου ἱέρους τὸ κάλυμμα ἔβλεπεν αὐτὸν μετ' ἀφάτου ἠδονῆς διαγράφοντα ἐν τῷ ἀέρι εὐρυτάτους κύκλους καὶ ἀναζητοῦντα ἀπλήστως τὴν λείαν.

Δὲν ἀπηύθυνεν αὐτὸ εἰς τὸ δάσος, οὐ-
τινος ὁ πάταγος, ὅτε οἱ ἵπποι, οἱ κύνες

καὶ οἱ ἵπποι κατεδίωκον τὸν μανιώδη ἀγριόχοιρον, ἀντήχει εὐχάριστος εἰς τὰ ὠτά του, ὡς χαιρετισμὸς φίλου.

Δὲν ἀπηύθυνεν αὐτὸ εἰς τὴν πατρίδα, διότι αὐτὸς δὲν εἶχε πλέον πατρίδα.

Δὲν ἀπηύθυνεν αὐτὸ εἰς τὸν γλυκύτατον πατρικὸν οἶκον, διότι αἱ προσφιλεῖς ἀναμνήσεις τούτου εἶναι πάντοτε συνηνωμένα μετὰ τῶν μειδιαμάτων καὶ τῶν θωπειῶν, αἵτινες ἐπεδαψιλεύοντο ἡμῖν ἐν τῇ κοιτιδί, εἴτε ἐκλείομεν τοὺς ὀφθαλμούς κοιμώμενοι, εἴτε ἠνοίγομεν αὐτοὺς αὐθις ἐξυπνοῦντες.

Τὸ ὑγίαινε ἐκεῖνο ἀπηυθύνθη εἰς τὴν ὠραίαν τεθλιμμένην, ἣτις ἔδωκεν αὐτῷ τὸ πρῶτον τοῦ ἔρωτος δεῖγμα, θέσασα τὸ σῶμά της μετὰ τῆς καρδίας του καὶ τοῦ ἐγχειριδίου.

Ἡ ἁρμονία τῆς τε φωνῆς καὶ τοῦ προσώπου της: τὸ θεῖόν της βλέμμα: ἡ ἀμβροσία τοῦ φιλήματος: ἡ φρικίασις, ἣν ἠσθάνθη κατὰ τὴν μυστηριώδη ἐπαφὴν... πάντα ταῦτα διήλθον τοῦ νοῦς του ὡς φωτειναὶ εἰκόνες.

Ἡ ἐλπίς ἠστράψεν ἐν τῇ καρδίᾳ του... ἀλλ' εἰς τοῦτο συνέτεινεν ἡ φαντασία καὶ οὐχὶ τὸ λογικόν.

Ἐνόμισεν ὅτι ἔβλεπε μακρὰν συνοδίαν ἵπποτων, φερόντων ἑορτάσιμον περιβολήν: ὅτι ἤκουεν ἤχον διηνεκῆ σαλπίγγων καὶ κωδωνῶν...

Παρέστη ἐν τῇ ἐξημμένη φαντασίᾳ του τὸ παρεκκλήσιον τῆς Ἐσπεμμένης Παρθένου, οἱ ἱερεῖς καὶ ἡ γαμήλιος τελετή.

Ἡ Ἰόλη ἔφερε τὸν στέφανον τῆς νύμφης, συνώδευε δ' αὐτὴν ὁ Μαμφρέδης...

Ἐπλησίασαν εἰς τὸν βωμόν...

Ἦρξατο ἡ τελετή...

Προσῆγγιζεν εἰς τὸ τέλος της...

Ἐσταυρωμένος, φωτιζόμενος ὑπὸ μυρίων λαμπάδων, ἦτο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θυσιαστηρίου...

Ὁ Ρογήρος, ἀνυψώσας τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδε τὸ πρόσωπόν του...

Αἰώνιε Θεέ! τὸ μέτωπον αὐτοῦ ἦτο πελιδνόν... τὸ στόμα καθημαγμένον... οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκτὸς τῶν κογχῶν των...

Ἦτο τὸ πρόσωπον τοῦ προδοθέντος πατρός του...

Ἡ ἐλπίς ᾤχετο ἀπιούσα... ἐπῆλθεν ἡ ἀπόγνωσις, ἣτις ἔσυρεν αὐτὸν ἐν μέσῳ βαθυτάτου σκότους...

Ἐνέτεινε τὸ βλέμμα... καὶ εἶδε σῶμα λάμπον δι' ἀσθενοῦς λάμψεως... ὅπερ βαθμηδὸν ἐπλησίαζε...

Ἦσθάνθη χεῖρα ψάσασαν αὐτόν, εἶτα τὸν σιδηρὸν ἐγχειριδίον... χεῖρ δὲ καὶ σιδηρὸς ἦσαν ἐπίσης ψυχρά...

Ἀκατάσχετος δυνάμις ἔσυρεν αὐτὸν εἰς τι μέρος.

Ἀνήγειρε τὴν δεξιάν, ὠπλισμένην ἤδη διὰ τοῦ ἐγχειριδίου, καὶ εἶτα ὤθησεν αὐτὴν βιαίως πρὸς τὰ κάτω...

Ἰπὸ κωφὸς στοναχὴ ἠκούσθη...

Αἰφνης ἡ αἰθουσα ἐφωτίσθη...

Ἀπὸ τοῦ ἀνοικτοῦ στήθους τοῦ Μαμφρέδου ἀνέβλυζον κρουνοὶ αἵματος...

Ἐπὶ τοῦ πτώματος ἐκεῖτο ἐγκαταλειμμένον προσφιλὲς πλάσμα... οὐχὶ ἦ

πλευρά ἦτο ἐπίσης καθημαγμένη καὶ τὸ πρόσωπον ἐφαίνετο ὅτι ἦτο πρόσωπον νεκροῦ μᾶλλον ἢ ὑπνώττοντος . . .

Ὁ Ρογήρος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνθέξη περισσότερο κατὰ τῶν πλασμάτων τούτων τῆς φαντασίας του, καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ ἐπιπίου.

Τότε, ὡσεὶ θέλων νὰ φύγη ἑαυτόν, ἐπτέρνισε δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τὸν ἵππον του.

Οὗτος ἔφυγεν ἀκράτητος . . . τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦτο κάθυρον· ἀλλὰ θὰ ἀπέθνησκε μᾶλλον ἐκ τοῦ κόπου ἢ νὰ μὴ ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ κυρίου του . . .

Ρογήρε! Ρογήρε! εἰς τί σὲ ὠφελεῖ ἡ φυγή; . . . εἴτε τρέχεις, εἴτε κάθῃσαι, ἡ ἀπελπισία φωλεύει ἐν τῇ καρδίᾳ σου.

I

Καὶ στὴν καρδιά του μέσα ἡ ἀδικία
"Ἄν ἔχη τὴ φωλεὰ τῆς . . . ἔχει χρέος
Ἐν τὸν κόσμο πῶς πιστεύει ὅτι θρησκεία
Νὰ δείχνη τῶν γονέων του ὁ νέος . . .

(GIOVANNI DI GISCALA, τραγωδία).

Ἡ παιδιάς ἦτο μακρὰ· ἡ νύξ σκοτεινή.
Ὁ ἵππος ἔτρεχεν ἀπὸ ρυτῆρος, διότι, καίπερ ἦτο συνειθισμένος νὰ ἐννοῆ καὶ νὰ ἐκτελῆ τὰς σκέψεις τοῦ κυρίου του, οὗτος εἶχε βεβουθισμένους εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ πτωχοῦ ζῆφου τοὺς πτερνιστήρας του, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῆ.

Τὸ ταλαίπωρον ζῆφον! Διήλθε τὴν πεδιάδα ἐκείνην . . . καὶ ἄλλην . . . καὶ ἄλλην . . . ἐπήδησε φραγὰς καὶ τάφρους . . . διήλθε ποταμούς, βυθιζόμενον ἐν τῷ ὕδατι σχεδὸν ἄχρι τῆς κεφαλῆς.

Τοῦ σώματος αὐτοῦ ἔρρεεν ἀφθονος ἰδρῶς καὶ αἷμα . . . καὶ ἐν τούτοις δὲν εἶχε ἀποκάμη ἔτι . . .

Ὁ μαριώδης ἐκεῖνος δρόμος θὰ ἔφευγεν εἰς βέβαιον ὄλεθρον καὶ ἵππον καὶ ἀναβάτην, ἂν μὴ ἡ τύχη δὲν παρεῖχεν αὐτοῖς ἐγκαίρως ἀνέλπιστον βοήθειαν.

"Ἄνθρωπός τις, ἱππεύων μικρὸν καὶ κάτισχον ἱππάριον καὶ διερχόμενος ἐκεῖθεν, ἰδὼν τὴν μαριάν ἐκείνην, ἤρῃσε νὰ τρέχη καὶ αὐτὸς ἀπὸ ρυτῆρος ὀπισθεν τοῦ Ρογήρου κραυγάζων :

— Κύριε ἱππότα . . . κύριε ἱππότα . . . διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Σταθῆτε . . . εἰς τὴν ἄκραν τῆς πεδιάδος ταύτης εἶναι ποταμὸς βαθὺς καὶ ὀρηκτικός. Κύριε ἱππότα, σταθῆτε . . . θὰ πνιγῆτε ἀφεύκτως.

Ὁ Ρογήρος δὲν ἤκουε τὰς κραυγὰς ἐκείνας, ἐξακολουθῶν δὲ νὰ πτερνίζῃ τὸν ἵππον του προσήγγιζεν εἰς τὸν θάνατον.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, καίπερ ἱππευεν οἰκτρὸν τὴν θεάν ἱππάριον, ὅτε μὲν παρορμῶν αὐτὸ διὰ τῆς φωνῆς, ὅτε δὲ ἐξαναγκάζων διὰ τῶν κτυπημάτων, κατάρθωσε, καίπερ μετὰ μεγίστου κόπου, νὰ φθάσῃ τὸν νέον καὶ νὰ ἐπαναλάβῃ αὐτῷ :

— Κύριε ἱππότα, θέλετε βεβαίως νὰ ἀποθάνετε, καθ' ὅσον βλέπω. Εἰς τὴν ἄκραν τῆς πεδιάδος εἶναι ὁ χειμάρρος . . . δὲν ἀκούετε τὸν πάταγον τῶν ὑδάτων;

. . . Μῆ, πρὸς Θεοῦ! θελήσετε νὰ χάσετε τοιοῦτοτρόπως τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα σας, ἢ αὐτοκτονήσατε τοῦλάχιστον ἐν θέσει, ὅπου νὰ σὰς κηδεύσῃ ἱερεὺς. . . Ἀκούετε τί σὰς λέγω, κύριε ἱππότα;

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐκράτησεν ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ τὸν ἵππον τοῦ Ρογήρου.

Οὗτος, μεταβὰς ἀποτόμως ἀπὸ τῆς ταχυτάτης κινήσεως εἰς τὴν ἡρεμίαν, συνήλθε, παρετήρησε περὶ αὐτόν, ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπόν του καὶ εἶπε :

— Ποῦ εἶμαι; . . . Ποῖος εἶσαι;

— Εἶμαι πτωχὸς χριστιανός, καὶ περιφερόμαι ἀπὸ θύρας εἰς θύραν ψωμοζητῶν, δι' ἀγάπην Θεοῦ. Εὐρέθην ἐπὶ τῆς ὁδοῦ σας· εἶδον εἰς τὸ ἀμυδρὸν τῶν ἀστέρων φῶς τὸν κίνδυνον, τὸν ὅποιον διατρέχετε καὶ ἔσπευσα νὰ σὰς εἰδοποιήσω ὅτι ἐδῶ πλησίον εἶναι ὁ χειμάρρος. Μοὶ φαίνεσθε τεταραγμένους, κύριε ἱππότα. Ἄν δὲν ἦσθε ἐξ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἀρνοῦνται τὸν Χριστὸν διὰ μίαν πεντάραν, — διότι τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθεια — καὶ εὐαρεστεῖσθε νὰ κάμετε μικρὸν τι καλὸν ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ, ὅπως ἀπολαύσητε μέγα ἐν τῇ μελλούσῃ, ἐγὼ θὰ δεηθῶ εἰς τὸν ἅγιον Φιλιππέλλον καὶ εἰς τὸν ἅγιον Ἰανουάριον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς σας καὶ τῆς τῶν νεκρῶν σας.

— Ἀπομακρύνθητι καὶ εὐχαρίστητε τοὺς ἁγίους σου, διότι δὲν σοῦ ἀφαιρῶ τὴν ζωὴν, ὅπως σὲ ἀνταμείψω διὰ τὴν ἐκδούλευσιν, τὴν ὁποίαν νομίζεις ὅτι μοὶ προσέφερες, σώσας τὴν ἰδικήν μου.

— Κύριε ἱππότα, μὴ με ἀποδιώκετε τόσο ἐπονειδίστως. Ἄν ἡ θρησκεία σας διδάσκῃ ν' ἀγαπάτε τὸν ἐχθρόν σας, πῶς δύνασθε νὰ μισήτε ἐκεῖνον ὁ ὅποιος σας ἐβοήθησε.

— Καὶ ἐζήτησα ἐγὼ τὴν βοήθειάν σου; Ἄν δὲ με ἄριστος ν' ἀποθάνω, σημεῖον ὅτι σὲ ἐσύμφερε μᾶλλον νὰ ζήσω. Καὶ ἂν ὁ ἐγκέφαλός σου δὲν ἔκαμε τὴν σκέψιν ταύτην, ἔκαμεν αὐτὴν ἀναμφιβόλως ἡ καρδιά σου. Εἶναι σκότος ἀκόμη καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἴδω τὴν μορφήν σου· ἀλλὰ βεβαίως θὰ ἦσαι κακοῦργος . . . δὲν εἶσαι ἄνθρωπος;

— Μὴ προσθέτετε εἰς τὴν δυστυχίαν μου τὸ βάρος τῆς περιφρονησεῶς σας . . . ὦ! δὲν ἦσαν τοιοῦτοι οἱ ἱππόταί τῶν παρελθόντων χρόνων!

— Ἄνθρωπε! . . . δὲν σὲ περιφρονῶ, διότι σὲ βλέπω ἐν ἀθλιότητι· ἀλλὰ διότι ἀνήκεις εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν ἀνθρώπων. Μάθε δὲ ὅτι ἡ πρὸς τούτους περιφρονησίς μου ἀρχεται ἀπ' ἐμοῦ τοῦ ἰδίου.

— Ἀλλὰ δὲν ἐλάβατε παρ' ἀνθρώπων τὴν ζωὴν;

— Τὴν ζωὴν! . . . Καὶ μὴ ἦναι ὄφρον ἡ ζωὴ; . . . ἔστω! . . . ἀλλ' ἐγὼ δὲν τὴν ἐζήτησα, καὶ δὲν ὀφείλω εὐγνωμοσύνην δι' αὐτήν. Ζωή, ἡ ὁποία μέλλει νὰ καταλήξῃ εἰς τὸν θάνατον, νὰ βασανίζεται ὑπὸ τῶν σωματικῶν νόσων καὶ τῶν πνευματικῶν θλίψεων . . . ζωὴ ὑποκειμένη πάντοτε εἰς τὰς ἀνάγκας, ἀπειλουμένη πάντοτε ὑπὸ τῶν στοιχείων . . . εἶναι ὄφρον ἡ τοιαύτη ζωὴ;

— Ἄλλ' ἡ στοργὴ τῆς μητρὸς . . . ἡ ἀγάπη τῶν συγγενῶν; . . .

— Οὐδένα γνωρίζω . . . καὶ πρὸς οὐδένα ὀφείλω τι . . . Δύναμαι νὰ μισῶ ἀνευ ἐλέγχου συνειδήσεως . . . καὶ ζῶ μισῶν . . . Πήγαινε λοιπὸν εἰς τὸν διάβολον, καὶ ἄμποτε νὰ εὕρῃς θάνατον χιλιάκις χειρότερον ἐκείνου, ἀπὸ τὸν ὅποιον με ἔσωσες.

— ὦ! κύριε ἱππότα, μὴν ὀμιλήτε τοιοῦτοτρόπως, σὰς ἐξορκίζω ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου τάφου. Ἄν δὲν θέλετε νὰ μοῦ δώσετε οὔτε ἓναν παρὰν δι' ἐλεημοσύνην, ἀφισατέ με τοῦλάχιστον εἰς τὴν συνοδίαν σας, ἕως οὐ νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον, ὁ ὅποιος ἔνεκα τῶν μεταξὺ τοῦ Πάπα καὶ τοῦ βασιλέως Μαμφρέδου πολέμων εἶναι ὄλως γεμάτος ἀπὸ ληστὰς καὶ κακοποιούς. Μὴ μοῦ ἀρνηθῆτε τὴν χάριν ταύτην, ἔτσι νὰ σὰς προσμεριδιᾷ πάντοτε ἡ δέσποινα τῆς καρδίας σας.

— Δὲν θέλω συνοδίαν. . . Ἄν ἦσαι ἀδύνατος, διατί ἐκτίθεσαι εἰς κινδύνους; Ἡ ζωὴ πρέπει νὰ τρέφεται διὰ τῆς λύπης. . . διατί δὲν θέλεις νὰ λάβῃς καὶ σὺ τὸ μεριδίόν σου; ἢ διατί ἀξιοῖς ἄλλος νὰ συμμετάσχη αὐτῆς; Ἐγὼ φροντίζω περὶ ἐμοῦ. Καὶ ἂν ἡ σωτηρία σου ἐξαρτᾶται ἀπὸ μίαν καὶ μόνην κίνησιν τῆς χειρὸς μου, ἀπὸ ἓν καὶ μόνον νεῦμα τῶν ὀμμάτων μου, μὴ τὸ ἐλπίσης. Αἱ βάσανοί σου θὰ ἦναι ἡ χαρὰ μου, διότι θὰ με πειθῶσιν ὅτι δὲν εἶμαι μόνος ἐγὼ κατηραμένος. Δὲν εἰξεύρεις ὅτι τὰ δάκρυα τῆς ἀπελπισίας εἶναι δρόσος παρηγορίας διὰ τὰς ἀπηλπισμένους ψυχὰς; Λοιπὸν, ἀπομακρύνθητι. Ἄν ἐπιμένῃς νὰ με συνοδεύσης, τὸ ἐγγχειρίδιόν μου θὰ με ἀπαλλάξῃ τῆς συνοδίας σου. Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι συνοδία ἀρμόζουσα εἰς τὸν ἄνθρωπον. . . προτιμητέος ὁ ὄφρις τῆς ἐρήμου.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐπτέρνισε τὸν ἵππον του καὶ ἀπεμακρύνθη.

Ἀφίχθεις δὲ εἰς τὸν ποταμὸν καὶ μὴ εὐρῶν λέμβον, ὅπως διέληθ' αὐτόν, ἐβάδισε παρὰ τὴν ὄχθην ἀκολουθῶν τὸ ρεῦμα, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ εὕρισκε μέρος διαβατόν.

Ἦλθεν ἡ ἡώς.

Ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ἐν ἀπάσῃ τῶν ἀκτίων αὐτοῦ τῇ μεγαλοπρεπεῖᾳ, διαχέων θερμότητα καὶ φῶς πανταχοῦ.

Τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ ἐφαίνοντο ἀγαλλόμενα, διότι ἐπανέβλεπον τὸν ἥλιον, καὶ οὗτος ἠγάλλετο, διότι ἐπανέβλεπε τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ.

Ταῦτα ὑπέτρεμον, συνταρασσόμενα ὑπὸ τῆς πρωϊνῆς αὔρας.

Ἐκεῖνος ἐπέχεεν ἐπ' αὐτῶν τὰς ἀκτῖνάς του, ἐξ οὗ ἐγεννᾶτο ἀπαστράπτουσα τις λάμψις, συχνή, διηνεκῆς, ταχεῖα, ἦν τὰ ὄμματα δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποφέρωσι, καὶ τῆς ὁμοῦς ἡ θεὰ ἔθελγεν, ὀμοιάζουσα πρὸς τὴν χαρὰν δύο φίλων, ἐναγκαλιζομένων ἀλλήλους μετὰ πολλῶν ἐτῶν κινδύνους καὶ ἀπουσίαν.

Ἡ παιδιάς παρίστα ἀρμονίαν ποικίλων χρωμάτων, ἀσμάτων καὶ εὐωδιῶν . . . τὴν φαιδρότητα τῆς φύσεως.

Ἄν ὑπάρχη στιγμή τις ἐν τῇ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν ἡ γῆ δεικνύται ἡμῖν ὡς ἦτο κατὰ τοὺς πρώτους τῆς δημιουργίας χρόνους, πρὶν ἢ οἱ γονεῖς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀμαρτήσωσι . . . ἡ στιγμή αὕτη εἶναι βεβαίως ἐκείνη, καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἐπαναφωτίζει τὴν γῆν.

Ὁ Θεός, ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, ἔδωκε τὴν στιγμήν ταύτην ὡς ἀμοιβὴν εἰς τὸν καρτεροῦντα, ὅστις ἐγείρεται τὴν πρωΐαν ὅπως ἐργασθῆ, συμφώνως πρὸς τὴν βαρύνουσαν ἐπὶ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀδὰμ καταδίκην . . . ἢ μᾶλλον ὡς ἀμοιβὴν διὰ τὴν κατάστασίν του, διότι ὁ ἐργάτης εἶναι πτωχός . . . ἐνφ' ὃ πλούσιος, ἀγρυπνῶν ἄχρι τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, βλέπει μόνον αὐτὸν ὅταν ἀρχίζῃ νὰ βαδίζῃ πρὸς τὴν δύσιν του.

Ἦλθεν ἡ μεσημβρία . . . ἡ ὥραία καὶ γαλήνιος μέσημβρία τοῦ ἔαρος . . .

Τί παρ' ἡμῖν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ γλαυκὸν τῶν οὐρανῶν χρῶμα;

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς καλλονῆς — εἶπεν εἰς τῶν εὐγενεστέρων ποιητῶν! — δεικνύουσι τὴν εἰς οὐρανοὺς ἄρουσαν, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ ὁμοιάζωσι πρὸς αὐτούς . . .

Τὸ μεγαλεῖον τῶν οὐρανῶν εἶναι μοναδικόν, ὡς εἶναι μοναδικὴ ἡ παντοδυναμία τοῦ Δημιουργοῦ των.

Ὁ ἀστὴρ τῆς ζωῆς, πλήρης νεότητος, χαίρει φωτίζων τὸν θεῖον ἐκεῖνον θόλον . . . ὅστις παρέχει ἀπέραντον πεδῖον εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν ἀκτίνων του, — ἀμφοτέροι ὠραῖοι, ἀρέσκονται νὰ συμμετέχωσιν ὁ εἰς τῆς τοῦ ἄλλου καλλονῆς.

Ὡ τέκνον τῆς γῆς! κατὰ τὴν ὄραν ἐκείνην τῆς παρηγορίας, μὴ ταπεινώσης τὰ βλέμματα πρὸς τὴν συντηροῦσάν σε μητέρα . . .

Οἱ ἄνθρωποι ἀπεγύμνωσαν τοὺς ἀγροὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἰδρώτος, ὅπως διατηρήσωσι ζωὴν μαρτυρίου καὶ ἀθλιότητος! . . .

Μὴ στρέψῃς τὸ βλέμμα πρὸς τὴν συντηροῦσάν σε μητέρα, ἄλλως ἡ γοητεία ἀπόλυται!

Ἀτένιζε πάντοτε πρὸς τὸ στερέωμα.

Ὁ Δημιουργὸς σὲ ἔπλασε καταλλήλως πρὸς τοῦτο.

Χαῖρε! Χαῖρε, ὦ ἥλιε! . . . ὅστις ἐξεγείρεις καὶ καθορίζεις τὴν ζωὴν . . .

Χαῖρε, ὦ πηγὴ τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου! . . .

Δι' αὐτῶν τούτων τῶν ἀκτίνων σου εἶδες τὸν τόπον τῆς γεννήσεως καὶ τὸν τάφον τῶν πρώτων ἡμῶν πατέρων . . . θὰ ἴδῃς δὲ καὶ τοὺς τῶν τελευταίων ἡμῶν ἀπογόνων.

Τὰ ἔθνη ἐξηφανίσθησαν ἐνώπιόν σου, ὡς τὰ ὕδατα τοῦ χειμάρρου, ὡς ἡ ἄμμος τῆς ἐρήμου.

Οἱ ἄνθρωποι σὲ κατηράσθησαν, καὶ ὁμως σὺ δὲν ἔπαυσες χέων τὰς εὐλογίας

1. Εὐγενικῶς μου δέσποινα, τὰ μάτια
Καθὼς κινᾷς, μιὰ λάμψι γλυκερὰ βλέπω
Τὸν δρόμο νὰ μοῦ δείχνῃ, ὅπου φέρνει
Στὸν οὐρανόν . . .

(Πετράρχης, ψδὴ 9).

τοῦ φωτός σου ἐπ' αὐτῶν. Σοὶ προσέφερον θυμιάματα καὶ δεήσεις, ὡς πρὸς Θεόν, καὶ σὺ δὲν ἠὺξήσας τὰς φλόγας σου.

Πάντοτε μέγας, πάντοτε ἀναλλοίωτος ἐν τῇ ἀγαθότητί σου.

Πολλάκις νεφύδιον, τέκνον γητῶν ἀτμῶν, ἐκάλυψε τοὺς προωρισμένους διὰ σὲ καὶ μόνον θόλους . . . καὶ σὺ περιέβαλες αὐτὸ διὰ τῆς λευκότητος, ὥστε ἐφάνη τὸ τῆς ἀθρότητος μέτωπον . . . Ἀλλὰ τὸ νεφύδιον κατέστη μέλαν, ὡς ὁ ἀχάριστος, καὶ ἐκίνησε πόλεμον κατὰ τῶν ἀκτίνων σου . . . ἡ αἰθρία ἐξηφανίσθη, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς . . . ἡ θύελλα ἐξεμάνη, ἀλλ' ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μας. Ὁ κεραυνὸς ἐξερρήγνυται ὑπὸ σέ, καὶ τὸ αἰώνιον φῶς σου πάντοτε ὠραῖον, ἐγέλασεν ἐπὶ τῇ στιγμιαίᾳ ἐκείνῃ ζωῇ τοῦ σκότους.

Ἄλλὰ θὰ ἦναι αἰώνια αἱ ἀκτίνες σου;
Πόθεν ἔλαβες τὰς φλόγας;
Πῶς διατηρεῖς αὐτάς;
Θὰ ἐπιζήσης τοῦ τελευταίου τῶν ζώντων;

Ἐπάρχεις ἀπὸ σεαυτοῦ, ἡ δύναμις τις σὲ ἐξαναγκάζει ὅπως ὑπάρχῃς; . . .

Ὅχι . . .

Ἄς λατρεύωμεν . . .

Φέρεις ἡμῖν φῶς καὶ θερμότητα.

Ἐπῆλθε τὸ λυκόφως, ὅπερ, ἂν καὶ ἔχον περισσότερα ἢ τὸ λυκαυγὲς χρώματα, εἶναι ὅμως πενθιμώτατον.

Χρυσὴ ἀκτὶς φλογίζει τὸν ὀρίζοντα, ὅπου ὁ οὐρανὸς φαίνεται ὅτι κλίνων ἐνοῦται μετὰ τοῦ ὠκεανοῦ.

Ἄλλ' ἡ ἀκτὶς ἐκείνη εἶναι ἀκτὶς πράγματι παρελθόντος καὶ φέρει τὸν τύπον τῆς παρακμῆς.

Ὁμοιάζει πρὸς τὴν φήμην ἰσχυροῦ, ὅστις, καίπερ ἐκλιπὼν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ἀπεταμειύσει τὴν μνήμην αὐτοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ δι' αὐτῆς ἀνανεοῦται, ὡς δύνανται κάλλιον ἐν τῷ μέλλοντι.

Ὁ μεταξὺ τοῦ φωτός καὶ τοῦ σκότους οὗτος ἀγὼν εἶναι μέγας, ὅσον ὁ μεταξὺ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου.

Συγγέεται πρὸς πᾶν ὅ,τι ἔχομεν προσφιλές ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν.

Τότε ὁ ἐργάτης καταλείπει τὴν ἐργασίαν καὶ ὁ φιλόσοφος τὰς μελέτας του, ὅπως ἀρίστη ἐλευθέρων τὸ πνεῦμά του εἰς τοὺς μελαγχολικοὺς ρεμβασμούς.

Αὕτη εἶναι ἡ στιγμή, καθ' ἣν δοκιμάζονται αἱ εὐαίσθητοι καρδίαι.

Ἄν τις κατ' αὐτὴν συνήντα τὸν ἐχθρόν του καὶ ἐζήτησεν παρ' αὐτοῦ συγγνώμην, οὗτος — καίπερ τὴν νύκτα ἠδύνατο νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς ἐκδικήσεως καὶ νὰ ἐπιδιώξῃ ἀγρίως ταύτην — δὲν θὰ ἠδύνατο τότε νὰ τὴν ἀρνήθῃ.

Δυστυχῆς ὁ βλέπων θνήσκουσαν τὴν ἡμέραν, χωρὶς νὰ αἰσθάνηται οἶκτον! . . . ἀλλὰ χιλιάκις δυστυχέστερος ὁ βλέπων αὐτὴν γεννωμένην, χωρὶς νὰ αἰσθάνηται χαράν!

Σύμπασα ἡ θαυμασία αὕτη ἀλληλουχία τῆς φύσεως συνετελέσθη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ρογήρου, ὅστις, καίπερ μὴ προσέξας εἰς αὐτὴν, ἠσθάνθη τὴν ἐπιρροὴν τῆς.

Αἱ σκέψεις του τὴν πρωΐαν ἦσαν θρηώδεις· τὸ ἐσπέρας μελαγχολικαί.

Ὁ ἵππος αὐτοῦ ἀπὸ τινος ἤδη προῦχώρει μετὰ μεγίστης δυσκολίας εἰς τὰ ἐνδότερα δάσους τινός.

Ὁ νέος παρετήρησε περὶ αὐτὸν μὴ θέλεν δὴ κατοικίαν χριστιανοῦ· ἀλλὰ ματαίως.

Οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπεν ἢ πυκνοὺς κλάδους.

Ἔτεινε τὸ οὖς· πανταχοῦ σιγὴ . . . πλὴν τοῦ μυστηριώδους ψιθύρου τῶν δένδρων, σειομένων ὑπὸ ἐλαφρᾶς ἀνέμου πνοῆς.

[Ἐπειτα συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

Εἰς τὸ προσέχεις:

ΑΣΧΗΜΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

Διήγημα

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΞΙΜΟΥ ΒΙΑΡΕ

Α Π Ι Σ Τ Ο Σ !

[Τέλος]

Η'

Τέλος, πρωΐαν τινά, δύο ἑβδομάδας μετὰ τὸν γάμον τοῦ Ἰωάννου, ὁ κόμης καὶ ἡ κόμησσα Δενεραντάλ ἐγκατέλιπον τοὺς Παρισίους. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ Ζήλια ἦτο νεκρὰ διὰ τὸν κόσμον. Κατὰ τὸ διάστημα δεκαεξαετίας ἡ Ἑλένη Σερβέν, τὸ μόνον πρόσωπον, μεθ' οὗ διετήρησε σχέσεις, ἔλαβε παρ' αὐτῆς ἐπιστολάς τινάς, ὧν ἰδοὺ ἀποσπάσματα τινά:

« Ἀπρίλιος 18 . . .

« Πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν ἤμην ὠραία, ἤμην εὐφυής, ἀπέκτησα τὸν ἔρωτα ἀνδρὸς μεγάλου τὴν καρδίαν καὶ τὸ πνεῦμα· τὸν ἠγάπων, ἤμην ἐλευθέρα . . . Μετεχειρίσθη τὴν ἐλευθερίαν μου, ὅπως καταπατήσω τὴν καρδίαν μου, τὴν ὑπερηφάνειάν μου, ὅπως τείνω τὰς χεῖρας εἰς τὰς ταπεινώσεις καὶ βαρυτέρας ἀλύσεις, διότι εἶδον ἐπὶ τῶν ἀλύσεων τούτων λάμποντα πολυτίμους λίθους καὶ ἐν οἰκίσσημον. Ποθήσασα τὴν δουλείαν, οὐδόλως ἐγνώρισα νὰ ἐφαρμώσω τὴν ἀρετὴν τοῦ δούλου: τὴν πίστιν. Ἠπάτησα τὸν κύριόν μου. Πάσχω δικαίως· ὑπῆρξα πολὺ ἔνοχος, ἀλλ' ἅπασα ἡ εὐθύνη τοῦ σφάλματός μου πρέπει νὰ πέσῃ ἐπ' ἐμοῦ; Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ γάμου μου, ἂν πάντες οἱ θαμῶνες τῶν αἰθουσῶν, ὧν ἡ γνώμη εἶνε νόμος μας, ἐμάνθανον ὅτι ἀπέκρουον τὸν Λουδοβίκον Μονθάλ, ὅπως συζευχθῶ τὸν κόμητα Δενεραντάλ, ὅπως συζευχθῶ τὸν ἠκούοντο ἐπιδοκιμαστικαί, οὐδεμία δὲ ἴσως στιγματίζουσα με. »

* *

« 18 . . .

« Πρὸ μικροῦ διήλθον ἐν τῷ δωματίῳ μου κατάψυχρον Ὀκτωβριανὴν ἡμέραν.